Motion angående projektet Åsundenöring

Projektet Åsundenöring var ett samarbete mellan Ulricehamns kommun och de lokala fiskevårdsområdena. Detta startade år 2000 och finansierades i stor utsträckning med medel från statliga sk. LIP pengar. Fyra fiskvägar anlades inom ramen för projektet, en sk denilränna vid Vistafors, en kammartrappa vid Timmele, ett omlöp vid Plate såg och en slitsränna vid Flata .

Fiskvägarna var tänkta att ge öringen tillgång till reproduktionsområdena i Ätrans huvudfåra från Åsunden upp till Blidsberg samt möjliggöra uppvandring i tillflödena på sträckan. De tre kraftverk som ligger uppströms Vistafors har sedan projekt Åsundenöring fungerande fiskvägar som dessutom efter modern miljöprövning i domar från 2018 förelagts om ytterligare förbättringar med bland annat minimitappning i fiskvägen och nya intagsgaller med flyktöppning för undvikande av turbindöd av nedvandrande fisk.

Denilrännan vid Vistafors är från början av ”provisorisk karaktär” och egentligen aldrig avsedd att utgöra en permanent lösning (se sid. 18 i DOM M 840-16 av 2018-03-16 för Skogskvarn i Timmele). Dess funktion är otillfredsställande och har genom erosion ytterligare försämrats. Det är osäkert om någon fisk överhuvudtaget kan passera upp från Åsunden mot sina uppströms liggande lekplatser.

Detta är ytterst otillfredsställande då ju Vistafors kvarn är det första hinder öringen möter på sin tänkta lekvandring. Så länge öringen inte kommer förbi här är hela projekt Åsundenöring ett slag i luften.

Ulricehamns kommun har som huvudman för projekt Åsundenöring ett ansvar att verka för en god lösning på problemet.

Den 1 jan 2019 trädde en ny lag om miljöanpassning av all småskalig vattenkraft i Sverige i kraft. Enligt föreliggande preliminär tidsplan skall Ätran påbörjas först 2028 – 2029. Processen som är komplicerad kommer att ta tid och man kommer att få flera år på sig att genomföra de åtgärder som kommer att föreskrivas. Det är realistiskt att tro att faktiska åtgärder kan vara genomförda tidigast om 15 år. Denna fördröjning kan vara ödesdiger för den spillra av Åsundenöringen som finns kvar.

Vistafors kvarn belades med "körförbud" för ett antal år sedan då dåvarande ägaren valt att inte låta anläggningen genomgå den miljöprövning som man förelagts enligt då gällande lag. Nuvarande ägare har nu ansökt om tillstånd att återuppta driften och köra kraftverket fram till miljöprövning (kanske ytterligare 15 år). Detta skulle vara katastrofalt för nedvandrande fisk som efter passage av miljöanpassade kraftverk skulle behöva passera en turbin som förorsakar stor dödlighet.

Av ovanstående yrkas att:

Kommunen kontaktar ägaren till Vistafors, Länsstyrelsen och Övre Åsundens fiskevårdsområdesförening för att i samverkan få till en snar permanent lösning som säkerställer framtida möjligheter till såväl upp- som nedströmsvandring av fisk och andra vattenlevande organismer.

Ulricehamn 2019-06-17

Arne Fransson ,MP

Roland Eriksson,L